

**A HADRAKELT FEGYVERES ERŐK SEBESÜLTJEI ÉS BETEGEI
HELYZETÉNEK JAVÍTÁSÁRA VONATKOZÓAN GENFBEN, 1949.
AUGUSZTUS 12-ÉN KELT EGYEZMÉNY**

(I. GENFI EGYEZMÉNY)

Alulírottak, az 1929. július 27-én a hadrakelt seregek sebesültjei és betegek helyzetének javítása tárgyában kötött genfi Egyezmény módosítása céljából 1949. április 21-től augusztus 12-ig, Genfben tartott diplomáciai Értekezleten képviselt Kormányok Meghatalmazottai a következőkben állapodtak meg:

I. Fejezet

Általános rendelkezések

1. Cikk

A Magas Szerződő Felek kötelezik magukat, hogy minden körülmények között tiszteletben tartják és tiszteletben tartatják a jelen Egyezményt.

2. Cikk

Azokon a rendelkezéseken kívül, amelyek a béke idején is alkalmazandóak, a jelen Egyezmény alkalmazást nyer a két vagy több Magas Szerződő Fél között bekövetkező megüzent háború vagy minden más fegyveres összeütközés esetén, még ha a hadiállapot fennállását közülük valamelyik nem is ismeri el.

Az Egyezmény alkalmazást nyer valamely Magas Szerződő Fél területe egészének vagy egy részének bármilyen megszállása esetében is, még akkor is, ha ez a megszállás nem ütközik semmiféle katonai ellenállásba.

Ha az összeütköző Hatalmak valamelyike a jelen Egyezménynek nem is részese, az a Szerződő Hatalmakat egymás közötti viszonyukban kötelezi. Az Egyezmény kötelezi ezeket a Hatalmakat ezenkívül az említett Hatalommal szemben is, ha az elfogadja és alkalmazza annak rendelkezéseit.

3. Cikk

Valamely Magas Szerződő Fél területén keletkező nem nemzetközi jellegű fegyveres összeütközés esetén mindegyik összeütköző Fél köteles legalább az alábbi rendelkezéseket alkalmazni:

1. Azokat a személyeket, akik az ellenségeskedésekben nem vesznek közvetlenül részt, ideértve a fegyveres erőknek azokat a tagjait, akik letették a fegyvert és azokat a személyeket, akik betegség, sebesülés, elfogatás vagy más ok következtében harcképtelenné váltak, minden körülmények között, fajon, színen, valláson, hiten, nemen, születésen vagy vagyonon, valamint más hasonló ismérven alapuló bármely hátrányos megkülönböztetés nélkül emberséges bánásmódban kell részesíteni.

Ebből a célból mindenkor és mindenütt tilos a fent említett személyek tekintetében:

a) az élet és a testi épség elleni merénylet, különösen a bármely formában megnyilvánuló emberölés, csonkítás, kegyetlen bánásmód, kínzás,

b) túsok szedése,

c) az emberi méltóság megsértése, különösen a megalázó és lealacsonyító bánásmód,
d) a szabályszerűen megalakított és a művelt népek részéről elengedhetetlennek elismert igazságszolgáltatási biztosítékok alapján működő bíróság által előzetesen meghozott ítélet nélkül kiszabott büntetés és annak végrehajtása.

2. A sebesülteket és a betegeket össze kell szedni és ápolásban kell részesíteni.

Pártatlan emberbaráti szervezet mint a Vöröskereszt Nemzetközi Bizottsága, felajánlhatja szolgálatait az összeütköző Feleknek.

Az összeütköző Felek továbbá igyekezni fognak külön megállapodások útján egészben vagy részben hatályba léptetni a jelen Egyezmény egyéb rendelkezéseit is.

Az előző rendelkezések alkalmazása nem érinti az összeütköző Felek jogi helyzetét.

4. Cikk

A semleges Hatalmak hasonlóan alkalmazni fogják a jelen Egyezmény rendelkezéseit az összeütköző Felek fegyveres erejéhez tartozó sebesültekre, betegekre, valamint az egészségügyi és az egyházi személyzet azon tagjaira, akiket a területükön befogadnak vagy felügyelet alá helyeznek (internálnak), továbbá az összeszedett halottakra is.

5. Cikk

Az ellenfél hatalmába került védett személyekre, végleges hazaszállításuk időpontjáig a jelen Egyezményt kell alkalmazni.

6. Cikk

A Magas Szerződő Felek a 10., 15., 23., 28., 31., 36., 37. és 52. Cikkekben kifejezetten szabályozott megállapodásokon kívül minden olyan tárgyban, amelynek külön szabályozása számukra célszerűnek látszik, egyéb külön megállapodásokat is köthetnek. A külön megállapodások nem rosszabbíthatják a sebesültek és a betegek, valamint az egészségügyi és az egyházi személyzet tagjainak a jelen Egyezményben szabályozott helyzetét, és nem korlátozhatják az ebben részükre biztosított jogokat.

A sebesülteket és a betegeket, valamint az egészségügyi és az egyházi személyzet tagjait az ezekben a megállapodásokban szabályozott kedvezmények mindaddig megilletik, amíg az Egyezmény rájuk alkalmazást nyer, kivéve, ha az említett vagy a későbbi megállapodások kifejezetten másként rendelkeznek, vagy ha az összeütközésben részt vevő egyik vagy másik Fél irányukban kedvezőbb intézkedéseket foganatosít.

7. Cikk

A sebesültek és a betegek, valamint az egészségügyi és az egyházi személyzet tagjai semmilyen körülmények között sem mondhatnak le sem részben, sem egészben az Egyezmény, és adott esetben, az előző cikkben említett külön megállapodásokban részükre biztosított jogokról.

8. Cikk

A jelen Egyezmény az összeütköző Felek érdekeinek oltalmazásával megbízott Védőhatalmak közreműködésével és ellenőrzése alatt nyer alkalmazást. E célra a Védőhatalmak diplomáciai vagy konzuli személyzetükön kívül saját állampolgáraikból vagy más semleges Hatalmak állampolgáraiból küldötteket jelölhetnek ki. A küldöttek részére meg kell szerezni annak a Hatalomnak a hozzájárulását, amelynél feladatukat teljesíteni fogják.

Az összeütköző Felek a Védőhatalmak képviselőinek és küldötteinek feladatát a lehető legnagyobb mértékben megkönnyíteni tartoznak.

A Védőhatalmak képviselői és küldöttei nem léphetik át tevékenységüknek a jelen Egyezményben szabályozott korlátait. Különösen figyelemmel kell lenniük azon állam biztonságának parancsoló szükségleteire, amelyben feladatukat teljesítik. Tevékenységük kivételes és ideiglenes korlátozására csak az elkerülhetetlen katonai követelmények szolgálhatnak alapul.

9. Cikk

A jelen Egyezmény rendelkezései nem akadályozzák azt az emberbaráti tevékenységet, amelyet a Vöröskereszt Nemzetközi Bizottsága vagy bármely más pártatlan emberbaráti szervezet fejt ki az összeütköző Felek hozzájárulásával a sebesültek és a betegek, valamint az egészségügyi és az egyházi személyzet tagjainak védelme és a nekik nyújtandó segítség tekintetében.

10. Cikk

A Magas Szerződő Felek mindenkor megállapodhatnak abban, hogy a jelen Egyezmény értelmében a Védőhatalmakra háruló feladatokat valamely, a pártatlanság és a hatásosságnak minden biztosítékát nyújtó szervezetre bízzák.

Ha a sebesültek és a betegek vagy az egészségügyi és az egyházi személyzet tagjai bármely okból nem részesülnek vagy többé nem részesülnek a Védőhatalom vagy az első bekezdés értelmében megbízott szervezet támogatásában, az őket fogva tartó Hatalomnak valamely semleges államot vagy ilyen szervezetet kell felkérnie arra, hogy vállalja el a jelen Egyezmény értelmében az összeütköző Felek részéről kijelölt Védőhatalomra háruló feladatokat.

Ha a védelem így nem biztosítható, a fogva tartó Hatalomnak valamely emberbaráti szervezetet, amilyen a Vöröskereszt Nemzetközi Bizottsága, kell felkérnie arra, hogy vállalja el a jelen Egyezmény értelmében a Védőhatalmakra háruló emberbaráti feladatok ellátását, vagy a jelen cikkben foglalt fenntartások mellett el kell fogadnia az ilyen szervezet által felajánlott szolgálatokat.

Minden semleges Hatalomnak, továbbá az érdekelt Hatalom által felkért, vagy a fent említett célokra ajánlkozó minden szervezetnek működése folyamán tudatában kell lennie azzal az összeütköző Féllel szemben fennálló felelősségének, amelynek a jelen Egyezmény által védett személyek állampolgárai vagy egyébként fennhatósága alá tartoznak, és megfelelő biztosítékokat kell nyújtania arra, hogy a kérdéses feladatok elvégzésére képes, és azokat pártatlanul fogja ellátni.

Az előző rendelkezéseket nem lehet hatályon kívül helyezni oly Hatalmak közötti külön megállapodásokkal, amelyek közül az egyik, ha ideiglenesen is, a másik Hatalommal vagy annak szövetségeseivel szemben a hadiesemények következtében tárgyalási szabadságában korlátozva van, nevezetesen, ha egész területe vagy annak lényeges része megszállás alatt áll.

Valahányszor a jelen Egyezmény a Védőhatalomról tesz említést, ez a kifejezés egyszersmind azoknak a szervezeteknek a megjelölésére is szolgál, amelyek a jelen cikk értelmében annak helyettesítésére vannak hivatva.

11. Cikk

A Védőhatalmak minden olyan esetben, amelyben azt a védett személyek érdekében célszerűnek tartják, nevezetesen, ha az összeütköző Felek között a jelen Egyezmény

rendelkezéseinek alkalmazása és értelmezése tekintetében véleményeltérés áll fenn, felajánlják a vita elintézésére jószolgálatukat.

Ebből a célból mindegyik Védőhatalom az egyik Hatalom felkérésére vagy önként javasolhatja az összeütköző Feleknek, hogy képviselőik, különösen a sebesültek, a betegek, valamint az egészségügyi és az egyházi személyzet ügyeivel megbízott hatóságok találkozzanak valamely megfelelően kiválasztott - esetleg semleges - területen. Az összeütköző Felek az erre vonatkozó javaslatokat elfogadni kötelesek. A Védőhatalmak adott esetben az összeütköző Felek hozzájárulását kérhetik ahhoz, hogy ezen a találkozón valamely semleges Hatalom állampolgára vagy a Vöröskereszt Nemzetközi Bizottságának megbízottja vegyen részt.

II. Fejezet

A sebesültekről és a betegekről

12. Cikk

A fegyveres erők tagjait és a következő cikkben említett egyéb személyeket, ha azok sebesültek vagy betegek, minden körülmények között kíméletben és védelemben kell részesíteni.

Ezeket a személyeket azon összeütköző Fél, amelynek hatalmába kerültek, nemükön, fajukon, nemzetiségükön, vallásukon, politikai véleményükön és minden egyéb hasonló ismérven alapuló mindennemű hátrányos megkülönböztetés nélkül emberséges bánásmódban részesíteni és gondozni tartozik. Szigorúan tilos minden, az életük és személyük ellen irányuló merénylet, egyebek között kivégzésük és kiirtásuk, megkínzásuk, biológiai kísérletek végzése rajtuk, előre megfontolt szándékkal orvosi segély vagy ápolás nélkül hagyásuk, vagy szándékosan előidézett fertőzés vagy ragály veszélyének való kitételük.

Az ápolás sorrendjében egyedül orvosi sürgősségi okok biztosíthatnak elsőbbséget.

Nőkkel szemben nemüknek járó különös figyelmet kell tanúsítani.

Azon összeütköző Fél, amely sebesülteket és betegeket kénytelen ellenfelének átengedni, amennyiben a katonai szempontok megengedik, a gondozásban való hozzájárulás céljából egészségügyi személyzetének és felszerelésének egy részét is hátrahagyni tartozik ezekkel együtt.

13. Cikk

A jelen Egyezmény a következő csoportokba tartozó sebesültekre és betegekre nyer alkalmazást:

1. valamely összeütköző Fél fegyveres erejének, valamint az ezen fegyveres erők részét alkotó néphadnak (milícia) és önkéntes csapattesteknek tagjaira;

2. az egyéb néphadnak (milícia) és önkéntes csapattesteknek tagjaira, ideértve a szervezett ellenállási mozgalmak tagjait, ha azok valamely összeütköző Félhez tartoznak és a saját területükön belül vagy azon kívül tevékenykednek, még ha ez a terület megszállás alatt áll is, feltéve, hogy a néphad és az önkéntes csapattestek, ideértve a szervezett ellenállási mozgalmakat is, megfelelnek a következő feltételeknek:

- a) élükön oly személy áll aki alárendeltjeiért felelős,
- b) meghatározott és messziről felismerhető megkülönböztető jelvényt viselnek,
- c) fegyvereiket nyíltan viselik,
- d) hadműveleteikben a háború törvényeihez és szokásaihoz alkalmazkodnak;

3. a rendes fegyveres erők ama tagjaira, akik olyan kormány vagy hatóság szolgálatában állnak, amelyet az őket fogva tartó Hatalom nem ismer el;

4. a fegyveres erőket követő, de azoknak nem közvetlen részét alkotó személyekre mint a katonai légi járművek polgári személyzetének tagjaira, a haditudósítókra, a szállítókra, a katonák jólétéről való gondoskodással megbízott munka- és szolgálati egységek tagjaira, feltéve, hogy engedélyt kaptak azoktól a fegyveres erőktől, amelyeknek kíséretéhez tartoznak;

5. az összeütköző Felek kereskedelmi tengerészete legénységének tagjaira, ideértve a parancsnokokat, a révkalauzokat és a növendékeket, és a polgári repülés személyzetének tagjaira, ha azok a nemzetközi jog egyéb rendelkezései értelmében nem részesülnek kedvezőbb elbánásban;

6. a meg nem szállott terület lakosságára, amely az ellenség közeledtére önként ragad fegyvert, hogy szembeszálljon a benyomuló csapatokkal, és amelynek nem volt ideje rendes fegyveres erőkké alakulnia, ha fegyvereit nyíltan viseli és a háború törvényeit és szokásait tiszteletben tartja.

14. Cikk

Figyelemmel a 12. Cikk rendelkezéseire, a hadviselő Félnak az ellenfél hatalmába került sebesültjei és betegei hadifoglyok, és reájuk a nemzetközi jognak a hadifoglyokra vonatkozó szabályait kell alkalmazni.

15. Cikk

Az összeütköző Feleknek mindenkor, különösen ütközet után késedelem nélkül minden lehető intézkedést meg kell tenniük abból a célból, hogy felkutassák és összeszedjék a sebesülteket és betegeket, hogy védelembe részesítsék őket fosztogatás és bántalmazás ellen, hogy biztosítsák részükre a szükséges gondozást, valamint, hogy felkutassák a holtakat és megakadályozzák kifosztásukat.

Valahányszor a körülmények megengedik, fegyverszünetet, tűzszünetet vagy helyi egyezséget kell kötni, hogy ezáltal lehetővé váljék a csatatéren hátrahagyott sebesültek elvitele, kicserélése és elszállítása.

Az összeütköző Felek között ugyanígy helyi megállapodások jöhetnek létre a sebesülteknek és a betegeknek az ostromlott vagy körülzárt övezetből való kiürítése és kicserélése, az egészségügyi és az egyházi személyzetnek, valamint az egészségügyi felszerelésnek ebbe az övezetbe irányuló átszállítása tárgyában.

16. Cikk

Az összeütköző Feleknek a lehető legrövidebb időn belül jegyzékbe kell foglalniuk az ellenfélnek hatalmukba került sebesültjei, betegei és halottai személyazonosságának megállapítására alkalmas összes adatokat. Ezeknek az adatoknak a lehetőség szerint magukban kell foglalniuk a következőket:

- a) annak a Hatalomnak a megjelölését, amelyhez tartoznak;
- b) a katonai, személyi vagy sorszámot;
- c) a családi nevet;
- d) az utónevet vagy utóneveket;
- e) a születés időpontját;
- f) a személyazonossági lapon vagy igazolványon található minden egyéb adatot;
- g) a fogságba esés vagy az elhalálozási;
- h) a sebesülésre, a betegségre vagy a halál okára vonatkozó adatokat.

A fent említett adatokat a lehető legrövidebb időn belül a hadifoglyokkal való bánásmód tárgyában 1949. augusztus 12-én kötött genfi Egyezmény 122. Cikkében említett Tájékoztató Irodával kell közölni, amely azokat a Védőhatalom, valamint a Központi Hadifogoly Iroda útján továbbítja ahhoz a hatalomhoz, amelyhez ezek a személyek tartoznak.

Az összeütköző Felek megfelelően hitelesített halotti bizonyítványokat vagy a halottakat feltüntető jegyzékeket állítanak ki, és azokat az előző bekezdésben említett módon egymással közlik. Egyúttal összegyűjtik és ugyanazon Iroda útján egymásnak megküldik a kettős személyazonossági lap felét, végrendeleteket és az elhunytak családja szempontjából jelentős egyéb okiratokat, pénzüsszegeket és általában mindazon belső vagy érzelmi értékkel bíró tárgyakat, amelyeket a holtakon találtak. Ezeket a tárgyakat, valamint azokat, amelyeknek azonosságát nem lehetett megállapítani, lepecsételt csomagokban oly nyilatkozat kíséretében kell elküldeni, amely az elhunyt birtokos azonosságának megállapításához szükséges összes részleteket, valamint a csomag teljes leltárát tartalmazza.

17. Cikk

Az összeütköző Felek ügyelnek arra, hogy a halottak temetését és elhamvasztását, aminek - hacsak a körülmények megengedik - egyénileg kell történnie, a holttestek alapos, és ha lehetséges, orvosi megvizsgálása előzze meg avégett, hogy a halált és a személyazonosságot meg lehessen állapítani, és ezekről számot lehessen adni. A kettős személyazonossági lap felének, vagy ha egyszerű lapról van szó, magának a lapnak a holttesten kell maradnia.

A hullákat csak kényszerítő egészségügyi okokból vagy az elhunytak vallásából folyó indokokból lehet elhamvasztani. Elhamvasztás esetében ennek megtörténtét az indokok megjelölésével részletesen fel kell jegyezni a halotti bizonyítványon vagy a hitelesített halotti jegyzékben.

Az összeütköző Felek ezenkívül ügyelnek arra, hogy a halottakat tisztességesen temessék el; hacsak lehetséges, annak a vallásnak szertartása szerint, amelyhez tartoztak; hogy sírjaik tiszteletben tartassanak; hacsak lehetséges az elhunytak nemzetisége szerint csoportosíttassanak; megfelelően karban tartassanak és úgy legyenek megjelölve, hogy azokat mindenkor meg lehessen találni. Ebből a célból az ellenségeskedések kezdetén hivatalos sírszervezetet kell létesíteni, hogy így az esetleges kihantolásokat (exhumálásokat) lehetővé tegyék, és hogy - bármilyen is legyen a sírok elhelyezése - biztosítsák a hullák azonosságának megállapítását és hazájukba való esetleges visszaszállítását. Ezeket a rendelkezéseket kell alkalmazni a hamvakra is, amelyeket a sírszolgálat mindaddig megőriz, amíg az elhunyt hazája nem közli az e tárgyban tenni kívánt végső intézkedéseket.

Mihelyt a körülmények megengedik és legkésőbb az ellenségeskedések befejeztével ezek a szervek a 16. Cikk második bekezdésében említett Tájékoztató Iroda útján kicserélik azokat a jegyzékeket, amelyek a sírok pontos elhelyezéséről, megjelöléséről, valamint az ott elföldelt halottokról tájékoztatást nyújtanak.

18. Cikk

A katonai hatóság felhívást intézhet a lakossághoz, annak emberbaráti érzéseire hivatkozva, hogy ellenőrzése mellett önként szedje össze és ápolja a sebesülteket és betegeket. A katonai hatóság biztosítja a felhívásnak eleget tevő személyek részére a védelmet és a szükséges kedvezményeket. Abban az esetben, ha az ellenfél a vidéket elfoglalná vagy visszafoglalná, e személyek részére a védelmet és a kedvezményeket köteles fenntartani.

A katonai hatóságnak fel kell jogosítania a lakosságot és a segélyegyesületeket - még az előzőnlött és megszállott területeken is - a sebesülteknek és a betegeknek összeszedésére és ápolására, azok állampolgárságára való tekintet nélkül. A polgári lakosságnak kímélnie kell a

sebesülteket és a betegeket, és különösen semmiféle erőszakot nem szabad velük szemben alkalmaznia.

Senkit nem szabad sohasem zaklatni vagy megbüntetni azért, mert sebesülteket vagy betegeket ápol.

A jelen cikk rendelkezései nem mentesítik a megszálló Hatalmakat a sebesültekkel és a betegekkel szemben egészségügyi és erkölcsi tekintetben fennálló kötelezettségei alól.

III. Fejezet

Az egészségügyi alakulatokról és intézetekről

19. Cikk

Az egészségügyi szolgálat helyhez kötött intézetei és mozgó alakulatai semmi körülmények között sem támadhatók meg, hanem azokat az összeütköző Feleknek mindenkor kímélni kell, és védelemben kell részesíteni. Működésüket abban az esetben is folytathatják, ha az ellenség hatalmába kerülnek, amennyiben annak a Hatalomnak, amelynek fogságába esnek, nincs módjában az ezekben az intézetekben és alakulatoknál található sebesültek és betegek szükséges ápolását biztosítani.

Az illetékes hatóságoknak ügyelniük kell arra, hogy a fent említett egészségügyi intézeteket és alakulatokat a lehetőség szerint úgy helyezték el, hogy a katonai célpontok ellen intézett esetleges támadások ezeket az intézeteket és alakulatokat ne veszélyeztessék.

20. Cikk

A tengeri haderők sebesültjei, betegei és hajótöröttei helyzetének javítása tárgyában 1949. augusztus 12-én kelt genfi Egyezményben biztosított védelemre jogosult kórházhajókat nem szabad szárazföldről támadni.

21. Cikk

Az egészségügyi szolgálat helyhez kötött és mozgó egészségügyi intézetei és alakulatai részére biztosított védelmet csak abban az esetben szüntetik meg, ha azokat emberbaráti rendeltetésükön kívül az ellenségre nézve káros műveletekre is felhasználják. Mindamelllett a védelem ilyenkor is csak a minden egyes esetben megfelelő ésszerű határidő kitűzését tartalmazó felszólítás után, a határidő eredménytelen elteltével szűnik meg.

22. Cikk

A 19. Cikkben biztosított védelemnek valamely egészségügyi alakulattól vagy intézettől való elvonására nem tekinthet alapnak:

1. az a tény, hogy az intézet személyzete fegyverrel van ellátva, és saját vagy sebesültjei és betegei védelmére fegyverét használja;

2. az a tény, hogy a fegyveres betegápolók hiányában az alakulatot vagy intézetet készségtől, őrség vagy kíséret védelmezi;

3. az a tény, hogy az alakulatnál vagy intézetnél a sebesültektől és a betegektől elvett, de az illetékes helyre még be nem küldött hordozható fegyverek és lőszeresek vannak;

4. az a tény, hogy az alakulatnál vagy intézetnél ennek szerves részét nem képező állat-egészségügyi személyzet és anyag található;

5. az a tény, hogy az egészségügyi alakulatok és intézetek vagy azok személyzetének emberbaráti tevékenysége a polgári sebesültekre és betegekre is kiterjed.

23. Cikk

A Magas Szerződő Felek már béke idején és az összeütköző Felek az ellenségeskedések kitörése után a saját területükön, és ha szükséges, a megszállott területeken is felállíthatnak egészségügyi övezeteket és helységeket, amelyek úgy szerveződnek meg, hogy a háború következményeitől megóvják a sebesülteket és a betegeket, valamint ezen övezetek és helységek megszervezésével és igazgatásával, továbbá az ott összpontosított személyek ápolásával megbízott személyzetet.

Az érdekelt Felek az összeütközés kezdetétől fogva és annak folyamán is az általuk létesített egészségügyi övezetek és helységek elismerése tárgyában megállapodásokat köthetnek egymással. Ebből a célból hatályba léptethetik a jelen Egyezményhez csatolt megállapodás-tervezetben foglalt rendelkezéseket, esetleg megtéve azokon a szükségesnek ítélt módosításokat.

A Védőhatalmak és a Vöröskereszt Nemzetközi Bizottsága hivatottak arra, hogy jószolgálatukat ezen övezetek és helységek felállítása és elismerése érdekében felajánlják.

IV. Fejezet

A személyzetről

24. Cikk

A kizárólag a sebesültek és betegek felkutatására, felszedésére, szállítására és kezelésére vagy a betegség megelőzésére, valamint az egészségügyi alakulatok és intézetek ügyvitelére alkalmazott személyzetet, úgyszintén a fegyveres erőkhöz tartozó tábori lelkészeket, minden körülmények között kíméletben és védelemben kell részesíteni.

25. Cikk

Azokat a katonákat, akik különlegesen ki vannak képezve arra, hogy adott esetben a sebesültek és a betegek felkutatásánál, felszedésénél, szállításánál vagy kezelésénél mint kisegítő ápolók vagy sebesültvivők teljesítsenek szolgálatot, szintén kíméletben és védelemben kell részesíteni, ha ezeket a feladatokat abban az időpontban látják el, amikor az ellenséggel kapcsolatba kerülnek vagy annak hatalmába esnek.

26. Cikk

A 24. Cikkben említett személyzettel egyenlő elbírálásban részesül a Vöröskereszt nemzeti egyesületeinek és a kormányuk által szabályszerűen elismert és engedélyezett önkéntes segítőegyesületeknek ugyanazon tevékenységre alkalmazott személyzete, mint az említett cikkben jelzett személyzet, feltéve, hogy az említett cikkben jelzett személyzet, feltéve, hogy az ily egyesületek személyzetére a katonai törvények és szabályzatok kiterjednek.

A Magas Szerződő Felek mindegyike még béke idején, vagy az ellenségeskedések megkezdésekor vagy folyamán, de mindenesetre az egyesületek szolgálatainak tényleges igénybevétele előtt közli a többivel a hadserege hivatalos egészségügyi szolgálatának segítségére - felelőssége mellett - feljogosított egyesületek nevét.

27. Cikk

Valamely semleges állam elismert egyesülete csak saját kormányának előzetes beleegyezésével és magának az illető összeütköző Félnek az engedélyével segítheti

egészségügyi személyzetével és alakulataival valamelyik összeütköző Felet. Ez a személyzet és ezek az alakulatok ennek az összeütköző Félnek a felügyelete alatt állnak.

A semleges kormány ezt a beleegyezést közli annak az államnak az ellenfelével, amely a segítséget elfogadja. A segítséget elfogadó, összeütköző Fél, mielőtt azt igénybe venné, erről az ellenfelet értesíteni tartozik.

Ezt a segítséget semmi körülmények között sem szabad az összeütközésbe való beavatkozásnak minősíteni.

Az első bekezdésben említett személyzet tagjait, mielőtt elhagynák azt a semleges országot, amelynek állampolgárai, megfelelően el kell látni a 40. Cikkben említett személyazonossági iratokkal.

28. Cikk

Ha a 24. és a 26. Cikkben megjelölt személyzet az ellenfél hatalmába jut, csak olyan mértékben tartható vissza, amilyen mértékben azt az egészségügyi helyzet, a lelki gondozás és a hadifoglyok száma szükségessé teszi.

Az így visszatartott személyzet tagjai nem tekinthetők hadifoglyoknak. Ennek ellenére a hadifoglyokkal való bánásmód tárgyában, 1949. augusztus 12-én kötött genfi Egyezmény rendelkezéseiben biztosított kedvezményekben részesülnek. A fogva tartó Hatalom katonai törvényeinek és szabályzatainak keretén belül, az illetékes szervek felügyelete alatt és hivatási lelkiismeretükkel összhangban ellátják orvosi vagy lelki feladataikat azon fegyveres erők hadifoglyainak érdekében, amelyekhez ők is tartoznak. Orvosi és lelki feladataik betöltése érdekében a következő kedvezmények illetik meg őket:

a) Joguk van időszakonként a munkáskülönítményekben vagy a táboron kívül levő kórházakban tartott hadifoglyokat felkeresni. A fogva tartó hatóság ebből a célból rendelkezésükre bocsátja a szükséges közlekedési eszközöket.

b) Minden táborban a legmagasabb rendfokozatú rangidős katonaeorvos felelős a tábor katonai hatóságai előtt mindenért, ami kapcsolatban áll a visszatartott egészségügyi személyzet tevékenységével. Ebből a célból az összeütköző Feleknek az ellenségeskedések kitörésétől kezdve meg kell állapodniuk abban, hogy egészségügyi személyzetük - ideértve a 26. Cikkben említett egyesületek személyzetét is - rendfokozatai miként felelnek meg egymásnak. Az orvos és a tábori lelkész mind feladatával kapcsolatban álló kérdésben közvetlenül fordulhat a tábor illetékes hatóságaihoz. Ez utóbbiak minden szükséges könnyítést megadnak az ezekkel a kérdésekkel kapcsolatos érintkezés céljából.

c) Habár a visszatartott személyzet szintén alá van vetve azon tábor belső fegyelmének, amelyben tartózkodik, mégsem kényszeríthető orvosi vagy vallási feladataival össze nem függő munkára.

Az összeütköző Felek az ellenségeskedések folyamán megállapodnak a visszatartott személyzet esetleges felváltása tárgyában, és meghatározzák annak módozatait. Az előző rendelkezések egyike sem mentesíti a fogva tartó Hatalmat a hadifoglyokkal szemben az egészségügyi és a lelki gondozás tekintetében fennálló kötelezettségei alól.

29. Cikk

A 25. Cikkben említett személyzetet az ellenség hatalmába kerülése esetén hadifoglyoknak kell tekinteni, azonban szükség esetén egészségügyi szolgálatra lehet alkalmazni.

30. Cikk

A személyzetnek azokat a tagjait, akiknek fogva tartása a 28. Cikk rendelkezései értelmében nem elkerülhetetlen, mielőtt elutazásuk lehetővé válik és a katonai körülmények megengedik, vissza kell küldeni ahhoz az összeütköző Félhez, amelyhez tartoznak.

Visszaszállításuk idejéig nem tekinthetők hadifoglyoknak. Ennek ellenére legalábbis a hadifoglyokkal való bánásmód tárgyában, 1949. augusztus 12-én kötött genfi Egyezmény rendelkezéseiben biztosított valamennyi kedvezményben részesülnek. Az ellenfél vezetése mellett folytatják működésüket, és főleg azon összeütköző Fél sebesültjei és betegei ápolásánál alkalmazandók, amelyhez tartoznak.

Elutazásuk alkalmával magukkal vihetik a tulajdonukat képező tárgyakat, személyi használatra szolgáló cikkeket, értékeket és műszereket.

31. Cikk

Az összeütköző Félhez a 30. Cikk értelmében visszaküldendő személyek kiválasztását minden, fajon, valláson vagy politikai véleményen alapuló megfontolásra való tekintet nélkül, főleg fogságba esésük időrendjében és egészségi állapotuk alapján kell eszközölni.

Az összeütköző Felek az ellenségeskedések kitörésétől kezdve külön megállapodások útján meghatározhatják a visszatartható személyzetnek a hadifoglyok létszámához való arányát és annak a táborok közötti elosztását.

32. Cikk

A 27. Cikkben említett személyek, ha az ellenfél hatalmába kerülnek, nem tarthatók vissza.

Ellenkező megállapodás hiányában - mielőtt út nyílik számukra a visszatérésre és a katonai követelmények azt megengedik - joguk van hazájukba visszatérni, és ha ez nem lehetséges, annak az összeütköző Félnek a területére, amelynek szolgálatában állottak.

Visszaszállításuk idejéig az ellenfél vezetése alatt folytatják működésüket; főleg azon összeütköző Fél sebesültjeinek és betegeinek ápolására kell őket alkalmazni, amelynek szolgálatában állottak.

Elutazásuk alkalmával magukkal vihetik a tulajdonukat képező tárgyakat, személyi használatra szolgáló cikkeket és értékeket, műszereket, fegyvereket, és ha lehetséges, közlekedési eszközeiket.

Az összeütköző Felek e személyzet részére arra az időre, amíg hatalmukban van, ugyanolyan eltartást, lakást, fizetést és zsoldot biztosítanak mint hadseregük megfelelő személyzetének. Az élelmezésnek mennyiségben, minőségben és változatosságban mindenesetre elegendőnek kell lenni ahhoz, hogy az érdekeltek normális egészségi egyensúlyát biztosítsa.

V. Fejezet

Az épületekről és a felszerelésekről

33. Cikk

A fegyveres erők ellenfél hatalmába került összes mozgó egészségügyi alakulatainak felszerelése továbbra is a sebesültek és a betegek céljaira szolgál.

A hadseregek helyhez kötött egészségügyi intézeteinek épületeire, felszerelésére és raktáira a hadijog marad érvényben, de amíg ezekre a sebesülteknek és betegeknek szükségük van, rendeltetésüktől el nem vonhatók. A hadműveletet végző csapatok parancsnokai azonban sürgős katonai szükség esetén felhasználhatják ezeket azzal a

feltétellel, hogy előzetesen megteszik az ott ápolts sebesültek és betegek ellátásának biztosítására szükséges intézkedéseket.

A jelen cikkben említett felszerelést és raktárakat nem szabad szándékosan megsemmisíteni.

34. Cikk

Az Egyezmény kedvezményeire jogosult egyesületek ingó és ingatlan javai magántulajdonnak tekintendők.

A hadviselőknek a háború törvényei és szokásai által elismert igénybevételi jogát csak sürgős szükség esetén és csak akkor lehet gyakorolni, ha a sebesültek és betegek ellátását biztosították.

VI. Fejezet

Az egészségügyi szállításokról

35. Cikk

A sebesült- és a betegszállítványokat vagy az egészségügyi felszerelés szállítványokat tiszteletben kell tartani, és védelemben kell részesíteni ugyanúgy, mint a mozgó egészségügyi alakulatokat.

Ha ezek a szállítványok vagy járművek az ellenfél hatalmába jutnak, a hadijog uralma alá kerülnek, feltéve, hogy az összeütköző Fél, amely azokat fogságba ejtette, minden vonatkozásban gondoskodik a bennük levő sebesültekről és betegekről.

A polgári személyzet és az igénybevétel alá eső összes szállítóeszközök a nemzetközi jog általános szabályainak uralma alatt állanak.

36. Cikk

Az egészségügyi légi járműveket, vagyis azokat, amelyeket kizárólag a sebesültek és a betegek kiürítésére, valamint az egészségügyi személyzet és felszerelés szállítására használnak, a hadviselők nem támadhatják meg, hanem kímélniük kell az összes érdekelt hadviselők közötti külön megállapodással meghatározott magasságokban, órákban és útvonalakon való repülésük tartama alatt.

A légi járműveknek feltűnően viselniük kell a 38. Cikkben meghatározott ismertetőjelet a nemzeti színek mellett alsó, felső oldalfelületükön. El kell látni továbbá mindazon egyéb jelzéssel vagy ismertetőjellel, amelyet a hadviselők az ellenségeskedések kezdetén vagy folyamán meghatároznak.

Az ellenséges vagy az ellenség által megszállt terület átrepülése ellenkező megállapodás hiányában tilos.

Az egészségügyi légi járművek a leszállásra vonatkozó mindennemű felszólításnak engedelmeskedni tartoznak. Az ilyen felszólításra történő leszállás esetén a légi jármű a benne levőkkel együtt esetleges ellenőrzés után folytathatja útját.

Ellenséges vagy az ellenség által megszállott területen történő véletlen leszállás esetén a sebesültek és betegek, valamint a légi jármű legénysége hadifoglyokká válnak. Az egészségügyi személyzet a 24. és ezt követő cikkeknél megfelelő elbánásban részesül.

37. Cikk

Az összeütköző Felek egészségügyi légi járművei a második bekezdésben foglalt korlátozásokkal átrepülhetik a semleges Hatalmak területét, és szükség esetén vagy tartózkodás céljából földre szállhatnak, vagy vízre ereszkedhetnek. A semleges Hatalmakkal előzetesen közölni kell, hogy területükön át fognak haladni, és minden felszólításra földre kell szállni, vagy vízre kell ereszkedni. Támadással szemben csak akkor részesülnek védelemben, ha az összeütköző Felek és az érdekelt semleges Hatalmak között külön megállapodásban meghatározott magasságokban, órákban és útvonalakon repülnek.

A semleges Hatalmaknak azonban joguk van területeiken az egészségügyi légi járművek által való átrepülése és azoknak leszállása tekintetében feltételeket szabni, vagy korlátozásokat felállítani. Ezeket az esetleges feltételeket vagy korlátozásokat az összes összeütköző Felekre nézve azonos módon kell alkalmazni.

A helyi hatóság engedélyével semleges területen leszállt egészségügyi légi járműben szállított sebesülteket és betegeket a semleges állam és az összeütköző Felek közötti ellenkező megállapodás hiányában a semleges államnak a nemzetközi jog által előírt esetekben oly módon kell őrizetbe vennie, hogy a hadműveletekben ne vehessenek újból részt. Az ellátás és a felügyelet alatt tartás (internálás) költségeit az a Hatalom viseli, amelyhez a sebesültek és a betegek tartoznak.

VII. Fejezet

Az ismertetőjelről

38. Cikk

Svájc iránti tiszteletből a szövetségi színek felcserélésével létesített címerkép, azaz fehér alapon nyugvó vörös kereszt, megmarad a hadseregek egészségügyi szolgálatának jelvényeként és ismertetőjeleként.

Azoknál az országoknál azonban, amelyek már a vörös kereszt helyett a vörös félholdat vagy a vörös oroszlánt és napot használják fehér alapon ismertetőjelként, ezek a jelvények a jelen Egyezmény értelmében szintén elfogadottak.

39. Cikk

A jelvénynek az illetékes katonai hatóság engedélyével rajta kell lennie a lobogókon, a karszalagon, valamint az egészségügyi szolgálathoz tartozó minden felszerelésen.

40. Cikk

A 24. Cikkben, valamint a 26. és 27. Cikkben említett személyzet bal karján a katonai hatóság által kiadott, lebélyegzett és az ismertetőjellel ellátott nedvességálló karszalagot tartozik viselni.

Ezt a személyzet a 16. Cikkben szabályozott személyazonossági lapon kívül az ismertetőjellel ellátott külön személyazonossági igazolvánnyal is fel kell szerelni. Ennek az igazolványnak nedvességállónak és olyan nagyságúnak kell lennie, hogy zsebben elhelyezhető legyen. Az állam hivatalos nyelvén kell fogalmazni és legalább az érdekelt családi nevét, utónevét, születésének időpontját, rendfokozatát és anyakönyvi számát kell tartalmaznia. Fel kell tüntetni, hogy az igazolvány tulajdonosának milyen minőségben van joga a jelen Egyezményben biztosított védelemre. Az igazolványt a tulajdonos fényképével, ezenfelül aláírásával vagy ujjlenyomatával, vagy pedig mindkettővel, valamint a katonai hatóság szárazbélyegzőjével is el kell látni.

A személyazonossági igazolványoknak minden hadseregben egyformának és a Magas Szerződő Felek hadseregeiben lehetőleg ugyanazon típusúnak kell lennie. Az összeütköző Felek alapul vehetik a jelen Egyezményhez csatolt mintát. Az általuk használt mintát az ellenségeskedések kezdetén közlik egymással. Minden személyazonossági igazolványt lehetőleg legalább két példányban kell kiállítani, amelyek közül az egyik a kiállító Hatalomnál marad.

A fent említett személyzet semmi esetben sem fosztható meg sem jelvényeitől, sem személyazonossági igazolványától, sem a karszalag viselésének jogától. Elvesztése esetén a tulajdonosnak joga van az igazolvány másodpéldányára és a jelvények pótlására.

41. Cikk

A 25. Cikkben említett személyzet csak egészségügyi működésének folytatása alkalmával viselheti a katonai hatóság által kiadott és lebélyegzett fehér karszalagot, közepén a kisebb méretű ismertetőjellel.

A katonai személyazonossági iratokban, amelyekkel ezt a személyzetet el kell látni, fel kell tüntetni a tulajdonos egészségügyi képzettségét, működésének ideiglenes jellegét és a karszalag viseléséhez való jogát.

42. Cikk

Az Egyezmény ismertető lobogója a katonai hatóság engedelmével csak az Egyezmény védelme alatt álló egészségügyi alakulatokra és intézetekre tűzhető ki.

Az ismertető lobogó mellé a helyhez kötött intézeteknél a mozgó alakulatoknál ki lehet tűzni annak az összeütköző Félnek a nemzeti lobogóját, amelyhez az alakulat vagy intézet tartozik.

Az ellenség hatalmába került egészségügyi alakulatok mindazonáltal csak az Egyezmény lobogóját tűzhetik ki.

Az összeütköző Felek, amennyire a katonai követelmények megengedik, megteszik a szükséges intézkedéseket az iránt, hogy mindennemű támadó művelet lehetőségének távoltartása céljából, az ellenséges szárazföldi, légi és tengeri haderők előtt tisztán láthatók legyenek az egészségügyi alakulatokat és intézeteket jelző ismertető jelvények.

43. Cikk

Semleges országok oly egészségügyi alakulatai, amelyek a 27. Cikk feltételeinek megfelelően az egyik hadviselő részére való szolgálatteljesítésre felhatalmazást kaptak, az Egyezmény lobogója mellett ennek a hadviselőnek a nemzeti lobogóját tartoznak kitűzni, ha ez igénybe veszi a 42. Cikkben biztosított lehetőséget.

Ezek az illetékes katonai hatóság ellenkező rendelkezése hiányában mindenkor kitűzhetik saját nemzeti lobogójukat, még akkor is, ha az ellenfél hatalmába esnek.

44. Cikk

A fehér alapon levő vörös kereszt jelvény, valamint a „vörös kereszt” vagy „genfi kereszt” szavak a jelen cikk következő bekezdéseiben említett esetek kivételével akár béke, akár háború idején csak az Egyezmény és a hasonló tárgyú egyezmények által védett egészségügyi alakulatok és intézetek, valamint a személyzet és a felszerelés védelmére vagy megjelölésére használhatók. Ugyanez vonatkozik a 38. Cikk második bekezdésében említett jelvényekre az ezeket használó országok tekintetében. A Vöröskereszt nemzeti egyesületei és a 26. Cikkben

említett egyéb egyesületek csak e bekezdés rendelkezéseinek keretében jogosultak az Egyezmény védelmét biztosító ismertetőjel viselésére.

Ezenkívül a nemzeti Vöröskereszt (vörös félhold, oroszlán és nap) egyesületek jogosultak béke idején belső jogszabályaiknak megfelelően a vörös kereszt nevét és jelvényét a Vöröskereszt Nemzetközi Értekezletei által elfogadott alapelveknek megfelelő egyéb működésük körében is használni. Ha ezt a működést háború idején is folytatják, a jelvény alkalmazásának feltételeit úgy kell meghatározni, hogy az ne lehessen az Egyezmény védelmének megszerzésére irányulónak tekinteni; viszonylag kisméretű jelvényt kell használni, és az nem alkalmazható karszalagon vagy háztetőn.

A Vöröskereszt nemzetközi szervei és megfelelően igazolt személyzetük mindig jogosultak a vörös keresztnek fehér alapon való viselésére.

Az Egyezmény jelvénye béke idején, kivételesen, a belső jogszabályoknak megfelelően a Vöröskereszt (vörös félhold, oroszlán és nap) valamelyik nemzeti egyesületének engedélyével a sebesültszállításra szolgáló járművek és az olyan segélyhelyek elhelyezésének megjelölésére is használható, amelyek kizárólag sebesültek és betegek ingyenes ápolására vannak fenntartva.

VIII. Fejezet

Az Egyezmény végrehajtásáról

45. Cikk

Mindegyik összeütőköző Fél főparancsnok útján tartozik az előző cikkek végrehajtásának részleteiről gondoskodni, valamint azokban az esetekben, amelyekre vonatkozólag az Egyezmény nem tartalmaz rendelkezést, a jelen Egyezmény általános elveinek megfelelően intézkedni.

46. Cikk

Az Egyezmény védelme alatt álló sebesültekkel, betegekkel, személyzettel, épületekkel és felszereléssel szemben megtorló intézkedések foganatosítása tilos.

47. Cikk

A Magas Szerződő Felek kötelezettséget vállalnak a jelen Egyezmény szövegének saját országukban mind béke, mind háború idején a lehető legszélesebb körben való terjesztésére, nevezetesen arra, hogy tanulmányozását beiktatják a katonai, és ha lehetséges, a polgári oktatási tervbe, oly módon, hogy az Egyezmény alapelveit az egész lakosság, különösen a harcoló fegyveres erők, az egészségügyi személyzet és a tábori lelkeszek megismerjék.

48. Cikk

A Magas Szerződő Felek a Svájci Szövetségi Tanács, az ellenségeskedések folyamán pedig a Védőhatalmak útján közlik egymással a jelen Egyezmény hivatalos fordítását, valamint az Egyezmény alkalmazásának biztosítása céljából kibocsátott törvényeket és szabályzatokat.

IX. Fejezet

A visszaélések és a jogsértések megtorlásáról

49. Cikk

A Magas Szerződő Felek kötelezettséget vállalnak, hogy minden szükséges törvényhozási intézkedést megtesznek abból a célból, hogy megfelelő büntetéssel sújtsák azokat a személyeket, akik a jelen Egyezmény valamely rendelkezését a következő cikkben meghatározott módon súlyosan megsértették, vagy annak megsértésére utasítást adtak.

Mindegyik Szerződő Fél köteles felkutatni azokat a személyeket, akiket e súlyos jogsértések elkövetésével vagy azok elkövetésére utasítás adásával gyanúsítanak, és tartozik e személyeket, tekintet nélkül állampolgárságukra, saját bíróságai elé állítani. Joga van arra is, hogy ezeket a személyeket - ha ezt az eljárást előnybe részesíti - a saját jogszabályaiban megállapított feltételek mellett, ítékezés céljából átadja a bűncselekmény üldözésében érdekelt valamely más Szerződő Félnek, feltéve, hogy ennek a Szerződő Félnek e személyekkel szemben elegendő terhelő bizonyíték áll rendelkezésére (prima facie).

Mindegyik Szerződő Fél megteszi a szükséges intézkedéseket a jelen Egyezmény rendelkezéseit sértő cselekmények megszüntetésére, ha azok nem is merítik ki a következő cikkben meghatározott súlyos jogsértéseket.

A vádlottakat minden körülmények között megilleti a tisztességes eljárás és védelem biztosítása, amelyek nem lehetnek a hadifoglyokkal való bánásmód tárgyában, 1949. augusztus 12-én kelt genfi Egyezmény 105. és következő cikkeiben megállapított biztosítékoknál kedvezőtlenebbek.

50. Cikk

Az előző cikkben említett súlyos jogsértésnek az alábbi tényállások bármelyikét kimerítő cselekmények tekintendők, ha azokat a jelen Egyezmény által védett személyek vagy dolgok ellen követik el: a szándékos emberölés, a kínzás vagy embertelen bánásmód, ideértve a biológiai kísérleteket, nagy fájdalom szándékos előidézése, vagy a testi épség, illetve az egészség súlyos megsértése, a vagyontárgyaknak a katonai szükség által nem indokolt nagymérvű önkényes és jogellenes megsemmisítése vagy eltulajdonítása.

51. Cikk

Valamely Szerződő Fél sem magát, sem más Szerződő Felet nem mentesíthet az előző cikkben meghatározott jogsértések miatt reá vagy más Szerződő Félre háruló felelősség alól.

52. Cikk

Az Egyezmény minden állítólagos megsértése címén valamely összeütköző Fél kérelmére az érdekelt Felek által megállapítandó eljárás szerint vizsgálatot kell indítani.

Ha a vizsgálati eljárásra vonatkozólag nem jön létre megegyezés, a Felek választottbíró kijelölésében állapotodnak meg, aki megállapítja a követendő eljárást.

Ha a jogsértést megállapították, az összeütköző Felek azt a lehető leggyorsabban megszüntetik és megtorlják.

53. Cikk

A „vörös kereszt” vagy a „genfi kereszt” jelvényének vagy elnevezésének, valamint minden, annak utánpótlását jelentő jelnek vagy elnevezésnek a jelen Egyezmény értelmében arra fél nem jogosított magánszemélyek, közttestületek, magántársaságok, valamint kereskedelmi

vállalatok részéről való használata mindenkor tilos, tekintet nélkül a használat céljára és megkezdésének időpontjára.

A felcserélt szövetségi színeknek Svájc iránti tiszteletből történt elfogadása és annak folyamánaképpen, hogy Svájc címere és az Egyezmény ismertetőjele összetéveszhető, Svájc Szövetségi címerének és minden, annak utánzását jelentő jelnek magánszemélyek, társaságok, valamint kereskedelmi vállalatok részéről, akár gyári vagy kereskedelmi védjegyként vagy ezen védjegyek elemeként, akár a kereskedelmi tisztességgel ellentétes célból, akár a svájci nemzeti érzés sértésére alkalmas feltételek között való használata mindenkor tilos.

Azok a Magas Szerződő Felek azonban, amelyek az 1929. július 27-én kelt genfi Egyezményben nem részesek, az első bekezdésben említett jelvények, elnevezések vagy védjegyek korábbi használói részére a használat abbahagyására a jelen Egyezmény hatálybalépésétől kezdve legfeljebb háromévi határidőt engedélyezhetnek azzal, hogy azoknak használata e határidőn belül háború idején nem tekinthető az Egyezmény védelmének biztosítására irányulónak.

E cikk első bekezdésében foglalt tilalom - anélkül, hogy a korábbi használók szerzett jogait érintené - a 38. Cikk második bekezdésében említett jelvényekre és elnevezésekre is kiterjed.

54. Cikk

Azok a Magas Szerződő Felek, amelyeknek jogszabályai jelenleg még nem kielégítőek, megteszik a szükséges intézkedéseket az 53. Cikkben említett visszaélések mindenkori megakadályozására és megszüntetésére.

Záró rendelkezések

55. Cikk

A jelen Egyezmény angol és francia nyelven készült. Mindkét szöveg egyaránt hiteles.

A Svájci Szövetségi Tanács gondoskodik az Egyezmény orosz és spanyol nyelvű hivatalos fordításának elkészítéséről.

56. Cikk

A jelen Egyezmény a mai keltezt viseli, s azt a Genfben, 1949. április 21-én megnyitott Értekezleten képviselt Hatalmak nevében, valamint az Értekezleten nem képviselt azon Hatalmak nevében, amelyek a hadrakelt seregek sebesültjei és betegei helyzetének javítása tárgyában kötött 1864. évi, 1906. évi vagy 1929. évi genfi Egyezmények részesei, 1950. február 12-ig lehet aláírni.

57. Cikk

A jelen Egyezményt, mihelyt lehetséges, meg kell erősíteni és a megerősítő okiratokat Bernben kell letenni.

Mindegyik megerősítő okirat letételéről jegyzőkönyvet kell felvenni, amelynek hiteles másolatát a Svájci Szövetségi Tanács megküldi mindazon Hatalmaknak, amelyeknek nevében az Egyezményt aláírták vagy a csatlakozást bejelentették.

58. Cikk

A jelen Egyezmény legalább két megerősítő okirat letételétől számított hat hónap múlva lép hatályba.

Ezután a Magas Szerződő Felek mindegyikére nézve a saját megerősítő okiratának letételétől számított hat hónap múlva lép hatályba.

59. Cikk

A jelen Egyezmény a Magas Szerződő Felek közötti viszonylatban az 1864. augusztus 22-én, az 1906. július 6-án és az 1929. július 27-én kelt Egyezmények helyébe lép.

60. Cikk

A jelen Egyezmény hatálybalépésének időpontjától kezdve csatlakozásra nyitva áll mindazon Hatalmak részére, amelyek nevében az Egyezményt nem írták alá.

61. Cikk

A csatlakozásokat a Svájci Szövetségi Tanácsnak írásban kell bejelenteni, és azok beérkezésük időpontját követő hat hónap elteltével válnak hatályossá.

A Svájci Szövetségi Tanács a csatlakozásokat mindazon Hatalmakkal közli, amelyek nevében az Egyezményt aláírták, vagy a csatlakozást bejelentették.

62. Cikk

A 2. és a 3. Cikkben meghatározott helyzet bekövetkezése esetén az összeütköző Hatalmak részéről az ellenségeskedések vagy a megszállás kezdete előtt vagy után letett megerősítés és bejelentett csatlakozás azonnal hatályba lép. Az összeütköző Hatalmaktól beérkező megerősítések vagy csatlakozások közlését a Svájci Szövetségi Tanács a leggyorsabban fogantatosítja.

63. Cikk

Mindegyik Magas Szerződő Fél felmondhatja a jelen Egyezményt.

A felmondást a Svájci Szövetségi Tanácsnak írásban kell bejelenteni. Ez a bejelentést az összes Magas Szerződő Felek Kormányával közli.

A felmondás a Svájci Szövetségi Tanácshoz intézett bejelentéstől számított egy év elteltével válik hatályossá. Az a felmondás azonban, amelyet akkor jelentenek be, amikor a felmondó Hatalom összeütközésbe vesz részt, nem válik hatályossá addig, amíg a béke nincs megkötve és semmi esetre sem addig, amíg a jelen Egyezménnyel védett személyek szabadon bocsátására és hazaszállítására irányuló műveletek befejezést nem nyertek.

A felmondás csak a felmondó Hatalommal szemben érvényes. Semmi kihatása nincs azokra a kötelezettségekre, amelyeket a nemzetközi jognak a művelt nemzetek között kialakult szokásokból, az emberiség törvényeiből és az emberiség közlelkiismeretének követelményeiből folyó általános elvei értelmében az összeütköző Felek továbbra is teljesíteni tartoznak.

64. Cikk

A Svájci Szövetségi Tanács a jelen Egyezményt az Egyesült Nemzetek Titkárságánál beiktatja. A Svájci Szövetségi Tanács úgyszintén közli az Egyesült Nemzetek Titkárságával mindazokat a megerősítéseket, csatlakozásokat és felmondásokat is, amelyeket a jelen Egyezménnyel kapcsolatban tudomására hoznak.

Ennek hitelül az alulírottak meghatalmazásaik letétele után a jelen Egyezményt aláírták.

Készült Genfben, 1949. augusztus 12-én, angol és francia nyelven. Az eredeti példány a Svájci Szövetség levéltárában marad letéve. A Svájci Szövetségi Tanács az Egyezménynek egy-egy hitelesített másolatát az összes aláíró államok részére megküldi, valamint azoknak az államoknak is, amelyek az Egyezményhez csatlakoztak.

Melléklet

Az egészségügyi övezetekre és helységekre vonatkozó megállapodás tervezet

1. Cikk

Az egészségügyi övezeteket szigorúan a hadrakelt fegyveres erők sebesültjei és betegei helyzetének javítása tárgyában 1949. augusztus 12-én kötött genfi Egyezmény 23. Cikkében említett személyek, valamint az ezen övezetek és helységek megszervezésével, igazgatásával és az ott összpontosított személyek gondozásával megbízott személyzet részére kell fenntartani.

Mindazonáltal azok a személyek, akiknek állandó tartózkodási helyük ezen övezetekben van, jogosultak ott tartózkodni.

2. Cikk

Azok a személyek, akik bármely címen valamely egészségügyi övezetben tartózkodnak, sem az övezeten belül, sem azon kívül nem foglalkozhatnak katonai műveletekkel vagy hadianyag-termeléssel közvetlen kapcsolatban álló munkával.

3. Cikk

Annak a Hatalomnak, amely egészségügyi övezetet létesít, minden alkalmas intézkedést meg kell tenni abból a célból, hogy megtiltsa azoknak felkeresését oly személyek részéről, akiknek nincs joguk odamenni vagy ott tartózkodni.

4. Cikk

Az egészségügyi övezeteknek a következő feltételeknek kell megfelelniük:

- a) csak csekély részét képezhetik az övezet létesítő Hatalom által ellenőrzött területnek;
- b) a befogadási képességükhöz viszonyítva csak gyengén vannak benépesítve;
- c) minden katonai célponttól és fontos ipari vagy közigazgatási berendezéstől távol kell lenniük és ilyenekkel nem szabad rendelkezniük;
- d) nem fehetnek olyan vidéken, amelynek a hadviselés szempontjából minden valószínűség szerint jelentősége lehet.

5. Cikk

Az egészségügyi övezetekre a következő kötelezettségek vonatkoznak:

- a) a közlekedési útvonalak és a rendelkezésre álló szállítóeszközök nem használhatók katonai személyzet és hadianyag továbbítására, még egyszerű átszállítás esetében sem;
- b) az övezeteket semmilyen körülmények között sem szabad katonailag védeni.

6. Cikk

Az egészségügyi övezeteket az övezet széleire és az épületekre fehér alapon elhelyezett vörös kereszttel (vörös félholdakkal, vörös oroszlánokkal és napokkal) kell megjelölni.

A jeleket éjjel megfelelő világítás segítségével lehet feltűnővé tenni.

7. Cikk

Mindegyik Hatalom már békében vagy az ellenségeskedések kezdetekor az összes Magas Szerződő Féllel közli az általa ellenőrzött területen felállított egészségügyi övezetek jegyzékét. Ezenkívül tájékoztatja ezeket az összeütközés folyamán létesített minden új övezetről is.

Mihelyt az ellenfél a fent említett bejelentést megkapta, az övezet szabályszerűen létrejött.

Ha azonban az ellenfél úgy ítéli meg, hogy a jelen megállapodásban előírt valamely feltétel nyilvánvalóan hiányzik, az övezet elismerését megtagadhatja, ezt az elhatározását haladéktalanul közölve azzal a Féllel, amelyhez az övezet tartozik, vagy annak elismerését a 8. Cikkben szabályozott ellenőrzés bevezetésétől teheti függővé.

8. Cikk

Mindegyik Hatalom, amely az ellenfél által létesített egy vagy több egészségügyi övezetet ismert el, kérheti, hogy egy vagy több külön bizottság ellenőrizze, hogy az övezetek megfelelnek-e a jelen megállapodásban foglalt feltételeknek és kötelezettségeknek.

A külön bizottságok tagjai részére ebből a célból mindenkor szabad belépést kell biztosítani a különböző övezetekbe és azok ott állandóan is tartózkodhatnak. Minden könnyítést megkapnak, hogy ellenőrző feladatukat teljesíthessék.

9. Cikk

Abban az esetben, ha a külön bizottságok olyan tényeket állapítanak meg, melyek a jelen megállapodás rendelkezéseivel ellentétben állnak, erre azonnal figyelmeztetik azt a Hatalmat, amelyhez az övezet tartozik, s legfeljebb 5 napos határidőt szabnak a hibák kiküszöbölésére. Erről azt a Hatalmat, amely az övezetet elismerte, tájékoztatniuk kell.

Ha a határidő elteltéig az a Hatalom, amelyhez az övezet tartozik, a hozzá intézett figyelmeztetésnek nem adott helyt, az ellenfél kijelentheti, hogy a jelen megállapodást ezen övezet tekintetében többé nem köti.

10. Cikk

Azok a Hatalmak, amelyek egy vagy több egészségügyi övezetet vagy helységeket létesítettek, valamint az ellenfelek, amelyekkel ezeknek létesítését közölték, kinevezik vagy a semleges Hatalmak által kijelöltetik azokat a személyeket, akik a 8. és 9. Cikkekben említett külön bizottságok tagjai lehetnek.

11. Cikk

Az egészségügyi övezeteket semmi körülmények között sem szabad megtámadni, hanem azokat az összeütköző Felek mindenkor oltalmazzák és kímélik.

12. Cikk

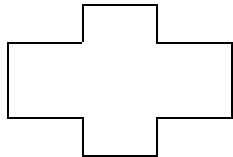
Valamely terület megszállása esetén az ott levő egészségügyi övezeteket továbbra is kímélni kell és mint ilyeneket kell használni.

A megszálló Hatalom azonban - miután biztosította az ott befogadott személyek helyzetét - megváltoztathatja ezeknek az övezeteknek a rendeltetését.

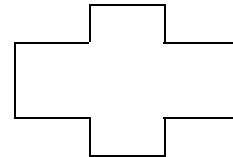
13. Cikk

A jelen megállapodás azokra a helységekre is alkalmazást nyer, amelyeket a Hatalmak ugyanazokra a célokra rendelnek, mint az egészségügyi övezeteket.

ELŐLAP

(A jelen igazolványt kiállító ország és katonai hatóság megjelölésére fenntartott hely.)

SZEMÉLYAZONOSSÁGI IGAZOLVÁNY

a szárazföldi haderőkhöz beosztott egészségügyi és egyházi személyzet tagjai részére

Családi név: .....

Utónevek: .....

Születési idő: .....

Rendfokozat: .....

Katonai szám: .....

A jelen igazolvány tulajdonosa

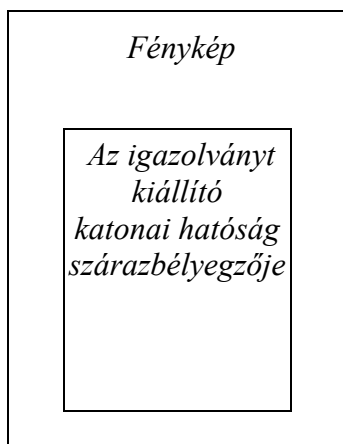
.....
minőségben a hadrakelt fegyveres erők sebesültjei és betegek helyzetének javítására vonatkozóan, Genfben, 1949. augusztus 12-én kelt Egyezmény által biztosított védelemben részesül.

Az igazolvány kiállításának kelte:

Az igazolvány száma:

.....

HÁTLAG

Aláírás vagy ujjlenyomat, vagy mindkettő

Termet

Szem

Haj

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

A személyazonosság megállapítására szolgáló esetleges egyéb adatok: .....

Aláírás időpontja:	1949. augusztus 12.
Hatályba lépés időpontja:	1950. október 21.
A Magyar Köztársaság vonatkozásában történő hatályba lépés időpontja:	1955. február 3. (1954. 32. tvr.)
Közzétéve:	MK 2000/112. (2000. IX. 16.) 2000/17. Nemzetközi Szerződés <i>a külügyminisztertől</i>